Vinařský věstník

10
2020

Obsah:

Z domova 2
Potraviny na pranýři (nebezpečné víno – září) 6
Ze zahraničí 8

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

S vyplácením dotace k Jednotné platbě na plochu (SAPS) začne SZIF 26. října

Praha, 5. října 2020 - Zemědělci se už brzy dočkají výplaty zálohy k Jednotné platbě na plochu (SAPS). Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) začne vydávat rozhodnutí k výplatě zálohy 26. října 2020. Stejně jako v minulých letech bude v rámci zálohy vyplaceno 70 procent z celkové částky. Zbývající část peněz zemědělci obdrží prostřednictvím rozhodnutí o doplatku.

S výplatou záloh SZIF začne ihned po vydání rozhodnutí. Letos se však změnil způsob doručování dokumentů. Zemědělci, kteří čekají na dotaci, tak najdou rozhodnutí buď ve své datové schránce, nebo na Portálu farmáře, pokud disponují přístupem ke svému účtu. V případě, že žadatel nemůže využít ani jednu z možností (DS ani přístup na Portál farmáře), doručí mu rozhodnutí pošta.

Rozhodnutí o doplatku peněz za Jednotnou platbu na plochu začne SZIF vydávat 1. prosince 2020. V tomto případě však bude nutné počkat na nabytí právní moci rozhodnutí. Lhůta je 15 dnů od data převzetí. Příjemci ale můžou celý proces urychlit, pokud se vzdají práva na odvolání. Příslušný formulář „Prohlášení o vzdání se práva odvolání“ je k dispozici na webových stránkách www.szif.cz / JEDNOTNÁ ŽÁDOST, v sekci „Ke stažení“, ve složce Jednotná žádost.

Kvůli opatřením v souvislosti s pandemií Covid-19 se letos prodloužil termín pro podání Jednotné žádosti. I přes komplikovanou situaci měli zemědělci o dotace velký zájem, v řádném termínu tj. do 15. června podalo žádost 30 148 žadatelů, po termínu ještě dalších 176. Při podání využívali především Portál farmáře, přes který byly podány téměř všechny žádosti (99,7%).

Žadatelům je pro případné dotazy k dispozici infolinka SZIF 222 871 871 nebo e-mail info@szif.cz.

LENKA REZKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ SZIF

Ministr zemědělství: Producentům potravin hrozí kvůli zavřeným restauracím a jídelnám krach, máme pro ně rychlou finanční pomoc

16. 10. 2020 - Tisková zpráva – Na producenty potravin, kteří dodávají zboží do provozoven veřejného stravování, jako jsou školní jídelny nebo restaurace, tvrdě dopadají opatření přijatá v souvislosti s pandemií COVID-19. Ti, kterým se meziroční celkové příjmy propadnou o více než čtvrtinu, budou mít nárok na finanční pomoc od Ministerstva zemědělství (MZe).

„Na producenty potravin, kteří dodávají své zboží do gastronomických provozů, silně dopadla už jarní vlna pandemie. S vypětím všech sil situaci zvládli, vyčerpali ale téměř všechny své rezervy, které tak už nyní nemají. Hned na jaře jsme proto začali připravovat program AGRICOVID, který by jim umožnil kompenzovat část ztrát, a tento program jsme si nechali notifikovat Evropskou komisí. Nyní proto můžeme hned třetí den po uzavření restaurací předložit návrh opatření, které umožní výrobcům potravin poskytnout jednorázovou finanční pomoc, aby nezkrachovali,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Očekávané ztráty v sektoru jsou 1,5 miliardy korun za týden. Mezi nejvíce postižené obory patří výroba masa a masných výrobků, mléka a výrobků z mléka, pečiva, piva, vína, lihovin a ovoce a brambor. Propad celkových příjmů u těchto producentů z důvodu nerealizovaných dodávek je mezi 20 a 30 procenty, přičemž až 40 procent tržeb se realizuje ve čtvrtém kvartálu kalendářního roku.

Vláda dnes souhlasila s principem zásad programu kompenzací, MZe tak nyní dopracuje jeho pravidla a poté je spolu s žádostí o uvolnění finančních prostředků předloží na některé z dalších jednání vlády. Celkem by v programu mohly být rozděleny až 3 miliardy korun, záviset bude na množství postižených podniků. Odškodněni budou výrobci potravin, kteří prokáží 25% pokles tržeb v meziročním srovnání.

„V praxi bude žádost velmi jednoduchá, postačí prokázat pokles tržeb, doložit počet zaměstnanců a potvrzení, že jde o výrobce potravin dle definice zákona o potravinách. Takto nám pravidla schválila Evropská komise. Každý, kdo podmínky splní, by měl mít nárok na 200 tisíc korun, dalších 20 tisíc potom za každého zaměstnance. Zásady programu předložíme na některém z dalších jednání vlády, je tak možné, že ještě dojde k drobným změnám. Peníze budeme chtít vyplatit co nejdříve, aby pomoc byla opravdu rychlá a efektivní,“ uvedl ministr Toman.

Maximální podpora u jednoho podniku nesmí dle schválených pravidel přesáhnout 800 tisíc EUR. MZe předpokládá, že by se do programu mohlo přihlásit až 10 tisíc subjektů.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Ministři zemědělství Evropské unie se dohodli na pozici ke Společné zemědělské politice

21.10.2020 - Tisková zpráva – Rada ministrů zemědělství od pondělního dopoledne jednala o návrzích budoucí Společné zemědělské politiky EU (SZP). Členské státy se dohodly, že i nadále budou podporovat citlivé sektory a usilovat o zjednodušení SZP úpravou pravidel pro malé zemědělce, umožní jednotlivým státům rozhodnout o definici skutečného zemědělce nebo dobrovolném zastropování přímých plateb. Nová SZP by měla umožnit lépe chránit životní prostředí, podporovat konkurenceschopnost evropského zemědělství a měla by být co nejjednodušší. O to ▸

Česká republika po celou dobu vyjednávání nové SZP usiluje. Rovněž byla přijata společná pozice Rady ke strategii „Od zemědělce ke spotřebiteli“, kdy Česká republika požádala Evropskou komisi (EK), aby předložila hodnocení dopadů této strategie na zemědělství v členských státech a v celé EU.

Dohoda představuje zásadní posun při nastavování budoucí podoby SZP a umožní zahájit vyjednávání s Evropským parlamentem. „Dosažení dohody mezi státy EU po více než dvou letech vyjednávání vítám. Za důležité považuji, že financování takzvaných citlivých komodit zůstane minimálně na stejné úrovni, jako v současném období, i když původně mělo být sníženo. Vítám také, že zavedení definice skutečného zemědělce bude pro členské země dobrovolné. To zemědělcům uleví od zbytečné byrokracie, “ uvedl ministr Toman.

Česká republika dlouhodobě prosazuje vyváženost v oblasti životního prostředí při zajištění konkurenceschopnosti českého zemědělství, silnou pozici členských států při zohledňování národních specifik, dobrovolnost v oblasti definice skutečného zemědělce, zastropování přímých plateb s možností odečtení mzdových nákladů a podporu zaměstnanosti a rozvoj venkovských oblastí. Důležité je, že financování takzvaných citlivých komodit, mezi které patří chmel, cukrová řepa, ovoce a zelenina a další sektory důležité pro zaměstnanost na venkově, zůstane zachováno na stejné úrovni, jako v současném programovacím období. Všechna tato opatření byla součástí legislativního balíčku opatření týkajících se reformy budoucí SZP na období po roce 2022 projednávaného během uplynulých třech dnů.

Dalším důležitým bodem jednání byla diskuze o pozici Rady EU ke strategii „Od zemědělce ke spotřebiteli“. Z předběžné analýzy, kterou provedla Česká republika, vyplývá, že plnění stanovených cílů by mohlo vést k poklesu zemědělské produkce států EU až o desítky procent. Proto je důležité, aby EK předložila hodnocení dopadů navržených cílů, a to ještě před tím, než zpracuje doporučení pro jednotlivé státy. Tato doporučení přitom mají zohledňovat jejich specifické podmínky a vynaložené úsilí k ochraně životního prostředí. Na tom se shodli zástupci zemí EU. „Požádali jsme Evropskou komisi, aby předložila hodnocení dopadů strategie Od zemědělce ke spotřebiteli na evropské zemědělství, a to na úrovni Evropské unie i jednotlivých členských států. Cíle pro jednotlivé země by měly být nastaveny tak, aby zohledňovaly současný stav v dané zemi. Výchozí podmínky každé země jsou jiné a je nezbytné zachovat férovost napříč všemi státy Unie a apelovat na změnu v těch státech, kde jsou ukazatele nejvíc v kontrastu s cíli strategie. Jako příklad mohu uvést spotřebu pesticidů na hektar, kdy už teď je u nás pod průměrem Evropské unie“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Souhrnný zemědělský účet - definitivní výsledky za rok 2018 a semidefinitivní výsledky za rok 2019

1. 10. 2020 Hodnota produkce zemědělského odvětví (PZO) v roce 2018 vyjádřená v základních běžných cenách byla 136 040,1 mil. Kč. V roce 2019 se PZO zvýšila o 3,7 % na 141 126,5 mil. Kč. Toto navýšení bylo ovlivněno růstem rostlinné produkce o 5,1 %, a zároveň živočišné produkce o 2,2 %.

Součástí produkce jsou dotace na chmel, brambory, skot, ovce, kozy a mléko. U většiny komodit došlo k poklesu objemu dotací, celkově se dotace na výrobky snížily o 11,5 %.

Porovnáme-li produkci zemědělského odvětví v základních stálých cenách roku 2000, pak se PZO zvýšila v roce 2019 proti roku 2018 o 1,5 %. Rostlinná produkce byla vyšší o 3,8 %, živočišná produkce naopak klesla o 0,9 %.

Rostlinná produkce se v roce 2018 podílela na PZO 55,9 %, v roce 2019 to bylo 56,6 % v základních běžných cenách. Nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly v obou letech obiloviny (39,8 % v roce 2018 a 39,2 % v roce 2019) a technické plodiny (26,4 % v roce 2018 a 22,5 % v roce 2019).

Hrubá přidaná hodnota v základních běžných cenách v roce 2018 činila 43 607,4 mil. Kč. V roce 2019 vzrostla o 3,5 % na 45 153,8 mil. Kč. Po odečtení spotřeby fixního kapitálu je výsledkem čistá přidaná hodnota v základních běžných cenách, jež byla v roce 2018 ve výši 23 686,5 mil. Kč. V roce 2019 vzrostla o 6,3 % na 25 177,9 mil. Kč.

V roce 2019 se zvýšila oproti minulému roku tvorba hrubého fixního kapitálu o 3,2 % z 22 729,9 mil. Kč na 23 454,0 mil. Kč.

V roce 2018 byly vypěstovány moštové hrozny v hodnotě 1,511 mld. Kč v běžných cenách a 1,050 mld. Kč ve stálých cenách k roku 2000. V roce 2019 byly vypěstovány moštové hrozny v hodnotě 0,872 mld. Kč v běžných cenách a 0,688 mld. Kč ve stálých cenách k roku 2000. Z jednotlivých druhů ovoce to byla v obou letech nejvyšší částka, následovala jablka.

ZDROJ: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, WWW.CZSO.CZ

Ministr Toman po jednání vlády: Současné vodní zdroje v budoucnu nebudou stačit. Rozšířili jsme proto seznam území chráněných pro akumulaci vod

13.10.2020 Tisková zpráva – Historicky nejdelší období sucha posledních let ukázalo, že při poklesu hladin podzemních vod, které pokrývají přibližně 50 % výroby pitné vody, je potřeba zajistit vodárenské zdroje akumulací povrchových vod. Generel chráněných území pro akumulaci povrchových vod (Generel LAPV) byl proto rozšířen o 21 lokalit, a to s důrazem na území, která jsou nejvíce ohrožena nedostatkem vody. Největší počet chráněných lokalit patří do povodí Moravy, kde se důsledky sucha projevují nejčastěji.

„Vodní zdroje České republiky jsou závislé výhradně na atmosférických srážkách, a pokud voda není zadržena na našem území, odteče do okolních států. Aby se budoucí generace nemusely potýkat s nedostatkem pitné vody, rozšířili jsme chráněná území pro akumulaci povrchové vody. Výběr lokalit byl projednán se zástupci krajských úřadů, dotčených obcí a s Ministerstvem životního prostředí,“ řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Generel LAPV je soupis jedinečných lokalit z hlediska terénního tvaru, s minimálním osídlením a hospodářskou zástavbou, s vodním tokem s dobrou kvalitou vody, v nichž relativně krátká hráz může zachytit velký objem akumulované vody, především v zalesněném údolí. Generel LAPV není „plánem na výstavbu přehrad“, ani strategickým, koncepčním nebo investičním dokumentem, ale důležitým podkladem pro územní plánování. Jeho zásadní úlohou je poskytnout odborný podklad pro územní hájení lokalit a zamezit znemožnění nebo podstatnému ztížení jejich případného ▸

budoucího využití pro akumulaci povrchové vody.

Poslední léta ukázala, že počet 65 lokalit odsouhlasených v Generelu LAPV dohodou ministrů zemědělství a životního prostředí v r. 2011, nezajišťuje dostatečně lokality, které by zabezpečily akumulaci povrchových vod především v budoucnosti, tedy pro další generace. Proto Národní koalice pro boj se suchem na svém květnovém zasedání v r. 2019 rozhodla o aktualizaci Generelu LAPV. Státní podniky Povodí navrhly jeho rozšíření o 47 lokalit, z nichž jich nakonec bylo po projednání se všemi zúčastněnými stranami vybráno 21. Celkem je nyní 86 chráněných míst.

VOJTĚCH BÍLÝ TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ (KRÁCENO)

Zemědělci opět nejvíce využívají aplikace do nor, k porušení podmínek aplikací nedošlo

19.10.2020 - Tisková zpráva – V souvislosti s mimořádným stavem v ochraně rostlin při kalamitním přemnožení hraboše polního je nejvíce nahlášených aplikací vkládáním do nor. Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) zároveň provádí kontroly dodržování podmínek aplikací a šetří podněty na jejich porušení. K žádnému doposud nedošlo.

V zájmu zajištění ochrany rostlin a zabránění dalších hospodářských škod (nyní již v řádech miliard Kč) z důvodu kalamitního výskytu hraboše polního umožnil ÚKZÚZ, ve spolupráci s MZe, zemědělcům v nejpostiženějších oblastech možnost mimořádné aplikace.

Za splnění přísných podmínek, zejména v souvislosti s ochranou necílových organismů, tak mají zemědělci výjimečně možnost aplikovat rodenticidy nejen v běžně povolené dávce 2kg/ha do nor, ale i ve zvýšené dávce až do 10kg/ha nebo rozhozem.

Z celkového počtu 515 ohlášených aplikací jich ÚKZÚZ nejvíce eviduje v „základní“ dávce 2kg/ha do nor, a to ve 369 případech, ve zvýšené pak ve 107. V případě aplikací rozhozem bylo zemědělci doposud ohlášeno 59 aplikací.

ÚKZÚZ zároveň vykonává kontroly dodržování podmínek aplikací, doposud k porušení stanovených podmínek ze strany zemědělců nedošlo. Inspektoři ÚKZÚZ i nadále při kontrolách aplikací, ale i před jejich samotným zahájením, zemědělcům připomínají důležitost sběru uhynulých hrabošů, a to po všech způsobech aplikací rodenticidů.

Prošetřovány jsou i podněty s podezřením na porušení podmínek aplikací, včetně podnětů od České společnosti ornitologické. Z posledních byl šetřen úhyn dvou zajíců pro podezření otravy STUTOXEM v okrese Louny. Ze závěrů veterinárního šetření (KVS Ústeckého kraje, Žatec) vyplynulo, že úhyn obou zajíců byl způsoben masivním traumatem (fraktura krční páteře, zhmoždění svaloviny). Na místo nahlášení úhynu byli zajíci zjevně přesunuti až uhynulí, patrně po srážce dopravním prostředkem. Podezření z otravy rodenticidy tak bylo jednoznačně vyvráceno. U již dříve prezentovaných otrav necílových organismů nebylo možno plně prokázat, zda byl úhyn důsledkem otravy nebo jiných příčin.

V roce 2019 ÚKZÚZ uložil celkem 5 pokut za neohlášení aplikací rodenticidů.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ

Logo KLASA se objeví na obalech dalších 18 nových produktů

Z oboru vinařství je to mošt:

Hroznový mošt Solaris, producent: Ing. Jiří Uherek

Nefiltrovaný mošt z odrůdy Solaris si zachovává plné hroznové aroma. Hrozny jsou šetrně sklízeny a zpracovány ve vinařství pana Uherka, který se zabývá produkcí vína od roku 2004. Kombinací tradičních postupů výroby s moderními technologiemi přenáší charakter vinice, ročníku a odrůdy do vína a dalších produktů z hroznů. Vzniká tak i 100% hroznový mošt, který je navíc šetrně pasterizovaný.

ZDROJ: WWW.BEZPECNOSTPOTRAVIN.CZ

Zájem Čechů o biopotraviny roste v desítkách procent

Vysoká kvalita, prokazatelný původ a také šetrnost k životnímu prostředí. To jsou jen některé z důvodů, proč u českých zákazníků stále roste obliba bioproduktů. Co všechno musejí produkty splňovat, aby šlo skutečně o biopotravinu, a jak je při koupi bezpečně rozeznat od ostatních?

Podle Ministerstva zemědělství je stoupající zájem Čechů o biopotraviny jednoznačný, což také potvrzují průzkumy posledních let, jež resort publikoval letos v dubnu. „Celková spotřeba biopotravin, včetně dovozu, dosáhla v roce 2018 v České republice hodnoty 4,43 miliardy korun. To je v porovnání s rokem 2017 nárůst o 33 procent,“ uvádí mluvčí ministerstva Vojtěch Bílý. Mezi nejoblíbenější produkty podle něj patří káva, čaj, dětské výživy a další zpracované biopotraviny, v závěsu se drží mléčné výrobky, ovoce a zelenina.

Zájem o biopotraviny stoupá také tento rok, což potvrzuje také poptávka zákazníků dm drogerie markt. „Letos jsme zaznamenali další desetiprocentní nárůst obratu prodaných biopotravin, a to v období leden až srpen. Více než 60 procent z těchto produktů tvořily produkty privátní značky dmBio. Bioprodukty naši zákazníci poznají nejen podle obalů, ale i podle zelených cenovek. U biopotravin a produktů šetrných k životnímu prostředí jsme je zavedli už v roce 2018 na přání zákazníků, abychom jim usnadnili vyhledávání těchto potravin mezi ostatními,“ říká Jiří Peroutka, manažer komunikace společnosti dm drogerie markt, která byla jedním z partnerů projektu Září – měsíc biopotravin. Právě společnost dm drogerie markt patřila mezi první maloobchodníky v Rakousku, kteří již před třiceti lety začali zákazníkům nabízet biopotraviny. Také v Čechách patřila dm k prvním maloobchodníkům, na jejichž pultech se biopotraviny objevily. Ty byly již od roku 2005 součástí sortimentu prodejen dm, v roce 2015 byla uvedena do prodeje privátní značka dmBio. Ta nyní zastřešuje asi pět set bioproduktů a toto číslo dál roste. Produkty ekologického zemědělství si podle Jiřího Peroutky nacházejí cestu do českých domácností. „Stále přibývá lidí, kteří úctu k přírodě přijali za životní styl a přemýšlejí nad svým jídelníčkem také z hlediska udržitelnosti. Další se z etických důvodů zříkají masa a mléčných výrobků. Proto jsme do nabídky zařadili například i nemléčné produkty, v nichž živočišné mléko nahrazujeme rostlinnou variantou,“ vysvětluje.

Žádná umělá barviva, dochucovadla nebo náhražky. A především – všechny suroviny musejí pocházet z ekologického zemědělství. Všechny tyto podmínky splňují biopotraviny, které nakoupíte v českých obchodech s potravinami, zdravou výživou nebo například v dro-

geriích. Odborníci proto upozorňují, aby se nakupující nenechali zmást nápisy na výrobcích typu „přímo od farmáře“ nebo obrázky české krajiny. Jednou z možností je vyhledat logo EU pro ekologickou produkci v podobě listu tvořeného hvězdami po vzoru vlajky Evropské unie. Jedná se o povinné nadnárodní značení pro biopotraviny splňující požadavky EU. Další možností je zelené pruhované půlkulaté logo s ochrannou známkou a nápisem Bio, produkt ekologického zemědělství. Toto logo ovšem neznamená, že produkt pochází přímo z České republiky. Mohou jej získat také zahraniční potraviny, které jsou u nás kontrolovány a certifikovány a splňují požadavky legislativy ekologické produkce.

ZDROJ:WWW.AGRIS.CZ, AUTOR: LESENSKY.CZ, 30. 9. 2020 (KRÁCENO)

Čas neplýtvat. Evropské domácnosti vyhodí třetinu nakoupených potravin

Přemýšlet nad tím, jaké potraviny člověk nakupuje, jak je skladuje a zpracovává, může v těžkých časech ušetřit peníze i planetu. Vyhazování potravin je celospolečenský problém. Řeší ho OSN i EU, každý rok zaplavují média statistiky, kolik tun potravin se vyhodí v té které vyspělé zemi a kolik kilogramů potravinového odpadu můžeme mít na svědomí právě my. Podle Organizace pro výživu a zemědělství vyhodí průměrný Evropan kolem sta kilogramů potravin za rok.

Pokud si teď snad myslíte, že máte svědomí čisté a za vším stojí velké obchodní řetězce a restaurace, nemůžete se mýlit víc. Zatímco podnikatelské subjekty se snaží maximalizovat zisky a prodat vše, co nakoupí, evropské domácnosti vyhodí asi třetinu všech potravin, které si domů přinesou.

EURO.CZ, KLÁRA DONATHOVÁ, 27. 10. 2020 (KRÁCENO)

Potraviny na pranýři (falšované a nebezpečné víno – září/říjen)

Chardonnay, polosuché, č. š. 2315, alk. 11,0% obj., Maďarsko
Kategorie: Nebezpečné potraviny
Ve víně byl překročen maximální limit pro obsah konzervantu - kyseliny sorbové. Chuť a vůně vína byly neodpovídající, po plísni.
Obal: KEG sud
Množství výrobku v balení: 50 l
Výrobce: plněno: Tomáš Jurák, Husitská 334, 687 38 Nedakonice, IČ: 61708623
Místo kontroly: Renata Pamulová, "Vinotéka Albert", Ludvíka Podéště 1969/23, 708 00 Ostrava – Poruba, IČ: 42947537
Země původu: Maďarsko

Merlot, suché, č. š. 91/17, alk. 12,0% obj., Španělsko
Kategorie: Falšované potraviny
Ve víně byl zjištěn nepovolený přídavek syntetických barviv - azorubin (E 122) a žluť SY (E 110). Chuť a vůně vína byly po plísni.
Obal: KEG sud
Množství výrobku v balení: 30 l
Výrobce: plněno: Tomáš Jurák, plněno v: 687 37 Polešovice, sklep p. č. 59/17, IČ: 61708623
Místo kontroly: Renata Pamulová, "Vinotéka Albert", Ostrava - Poruba (Ludvíka Podéště 1969/23, 708 00 Ostrava - Poruba), IČ: 42947537
Země původu: Španělsko

Veltlínské zelené, víno suché, alk. 13,0 % obj., víno bez CHZO/CHOP, země původu Slovensko
Kategorie: Falšované potraviny
Ve víně byl zjištěn nepovolený přídavek 8 % vody.
Obal: přepravní KEG sud o objemu 50 litrů
Množství výrobku v balení: 50 l
Výrobce: Michal Sadloň-vinárstvo, Vinohradnická 53, 90091 Limbach, Slovensko
Dovozce: Alexandra Železná, Viničné Šumice 344, 646 06
Místo kontroly: ALEXANDRA ŽELEZNÁ, "Vinotéka U školy", 664 06 Viničné Šumice 344, IČ: 05739241
Země původu: Slovensko

Veltlínské zelené; Moravské zemské víno z ČR; Bílé polosuché; 12,5% Obj.
Kategorie: Falšované potraviny
Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem 43 % vody. Dále bylo zjištěno nadlimitní množství etanolu z přidaného cukru. Chuť a vůně vína byly po nežádoucích těkavých látkách.
Šarže: Číslo šarže: 300/3
Obal: PET lahev, šroubový uzávěr
Množství výrobku v balení: 2 l
Místo kontroly: PETR KARAS "Vinotéka U Sudu", Březinova 1039/29, 674 01 Třebíč
IČ: 87350025
Země původu: Česko

CABERNET SAUVIGNON, D. O. VALLE CENTRAL, červené víno, suché z Chile, ročník 2019, č.š. L 0015-0120, alk. 12,5 % obj.,
Kategorie: Nebezpečné potraviny
Ve víně byl více než desetkrát překročen maximální limit reziduí pesticidu captanu.
Šarže: L 0015-0120
Obal: skleněná lahev, šroubovací uzávěr, etiketa
Množství výrobku v balení: 0,75 l
Výrobce: Dovozce a stáčírna: Zimmermann-Graeff&Müller GmbH, Weinkellerei, D-56856 Zell, Německo
Dovozce: Dovozce a stáčírna: Zimmermann-Graeff&Müller GmbH, Weinkellerei, D-56856 Zell, Německo

Místo kontroly: Kaufland Česká republika v.o.s., Veselí nad Moravou (Stolářská 1758, 698 01 Veselí nad Moravou), IČ: 25110161
Země původu: Chile

Muškát moravský, moravské zemské víno, 2019, polosuché, alk 13,5% obj.
Kategorie: Falšované potraviny
Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem 47 % vody. Dále bylo zjištěno nadlimitní množství ethanolu z přidaného cukru.
Šarže: 300/12
Obal: skleněná láhev á 0,75L, uzávěr, termokapsle, etiketa
Množství výrobku v balení: 0,75 l
Výrobce:
plněno v: Pavel Štěpánek, Mutěnice 877
Místo kontroly: PAVEL ŠTĚPÁNEK, Mutěnice (parc. č. 4333, 696 11 Mutěnice), IČ: 72557443
Země původu: Česko

Ze zahraničí

Tisková zpráva AREV k Programu rozvoje EU v oblasti vinařství

Brusel, 25. 9. 2020 – Tento rok byl pro evropské vinařství – stejně jako pro řadu dalších odvětví – velmi komplikovaným rokem. Pandemie COVID-19 a s ní spojené uzavření odvětví HORECA dostaly sektor vína do krize, které napomohla již předtím zavedená americká cla na víno. Byla zavedena řada opatření na evropské i národní úrovni, která částečně napomohla krizi překonat. Nyní je na čase rozhodnout nejenom o prodloužení tržních opatřeních do roku 2021, ale také o tom, jaké sanační plány budou pro venkovské oblasti Evropy nejlepší.

AREV vítá fond ve výši 8 miliard eur. Jeho efektivnost však bude záviset na dvou hlavních podmínkách, které je třeba splnit:

- Za prvé by měla EU poskytnout tyto prostředky už od ledna 2021, aby bylo možné koncentrovat konjukturní opatření na roky 2021 a 2022.
- Za druhé, aby nebyla tato příležitost promeškána, musí být prostředky dobře využity, zejména k opětnému oživení evropských vinařských oblastí.

AREV je toho názoru, že prostředky musí být využity v první řadě na strukturální investice, které zemědělcům a vinařům zajistí středně- až dlouhodobé hospodářské zotavení při změně klimatu a orientaci na ekologii. Prostředky musí být použity tak, aby zemědělcům a vinařům zajistily dvojitou výkonnost, totiž v oblastech hospodářství a ekologie. K tomu potřebují správné pobídky a podpory, aby se mohli vybavit moderními a precizními stroji s digitální technologií a tím spotřebovávali méně chemikálií při zajištění rentability.

WWW.AREV.ORG, JS (KRÁCENO)

Tisková zpráva AREV k reformě SZP

24. 10. 2020 – Sdružení evropských vinařských regionů (AREV) vítá hlasování Evropského parlamentu o připravované reformě SZP. Tento týden Evropský parlament hlasoval pro politiku se společnými zemědělskými, environmentálními a sociálními ambicemi pro všechny oblasti Evropské unie, politiku usmíření mezi hospodářstvím a životním prostředím (založenou zejména na inovacích, digitálním a přesném zemědělství), a to jak v prvním, tak v druhém pilíři, politiku, která je transparentní a schopná řídit evropské fondy.

Tato pozice je v souladu s hlavními očekáváními vyjádřenými AREV. Přesněji řečeno, pro odvětví vína, AREV vítá rozhodnutí ponechat povolování výsadby vinic do roku 2040. Toto opatření je velmi pozitivní a umožňuje dlouhodobou perspektivu celému odvětví vína. AREV nyní považuje za nezbytné věnovat zvláštní pozornost pracovním metodám tohoto systému, aby byla zajištěna dlouhodobá rovnováha evropského odvětví vína, která je nezbytná pro oživení odvětví, které bylo v poslední době vážně postiženo.

Evropský parlament chce zajistit řádnou správu prostředků SZP a usilovat o skutečné zjednodušení pro zemědělce a členské státy (přičemž Komise navrhuje systém, který je pro ni jednodušší, ale pro zemědělce a platební agentury byrokratičtější). Jak zdůraznilo současné německé předsednictví, v Radě je třeba ještě vykonat mnoho práce, aby se zajistilo, že SZP bude skutečně zjednodušená a účinná.

Vzhledem k tomu, že Parlament právě přijal svůj postoj, který je diametrálně odlišný od návrhů Komise pro SZP z roku 2018, vysílá jasný signál jak Radě, tak Komisi. Tento postoj byl nezbytný, zejména pro evropské odvětví vína, které trpí ztrátami v důsledku pandemie Covid 19, ale také kvůli americkým clům a na některých vývozních trzích kvůli politice diferencovaných cel mezi evropskými víny a jejich globálními konkurenty. Evropský parlament tak obhájil svůj postoj v třístranných jednáních s Komisí a Radou. AREV se také účastní míru...

JS (KRÁCENO)

Experti OIV k následkům koronavirové krize

Zástupci několika komisí OIV zpracovali dotazník o účincích koronavirové krize na odvětví vína v prvním pololetí roku 2020. Dospěli k závěrům uvedeným níže.

V mezinárodním obchodu s vínem se situace v první polovině roku 2020 ukázala být jako značně problémová. Zdravotní krize následovala po „neklidném" konci roku 2019, pokud jde o Čínu a Hongkong, a také o „Trumpovu daň" (zejména pro Francii). Podle odborníků OIV vyvstaly logistické problémy spojené se zavedením zdravotních opatření v přístavech a na letištích, pozastavení osobních letů, prioritní podpory pro lety přepravující lékařské vybavení a životně důležité zboží. V průběhu týdnů se tato oblast zotavila. Světový obchod s vínem nicméně zaznamenal pokles hodnoty v únoru o 6,3 % a v březnu o 10,7 % (ve srovnání se stavem pře rokem). Čínský dovoz se v prvních čtyřech měsících roku 2020 ve srovnání s první třetinou roku 2019 snížil o čtvrtinu v objemu i hodnotě. V Brazílii, Švýcarsku, Francii, Velké Británii, Německu a Rusku dovoz poklesl, zatímco dovoz v USA, Kanadě, Irsku (z hlediska hodnoty) a ve Španělsku a České republice (z hlediska objemu) vzrostl. Cenový vývoj vykázal výrazný pokles ve všech zemích.

Ve všech zemích vedlo zastavení cestovního ruchu a uzavření barů a restaurací k prudkému poklesu prodejních míst. Posun k domácímu prodeji byl pouze částečný a týkal se hlavně levnějších produktů, zejména prodeje vín typu bag-in-box. Byly zrušeny marketingové kampaně, zejména hlavní mezinárodní veletrhy a vinařské festivaly. Prozatím bylo rovněž pozastaveno pořádání soutěží a ochutnávek. Všechny země zavedly dotace na zaměstnanost prostřednictvím opatření ke zlepšení peněžních toků společností. Podnikatelé všech velikostí, od specializovaných maloobchodníků až po vinaře a vinařská družstva, zavedly většinou elektronický obchod, často jen proto, aby zůstávaly v kontaktu se zákazníky.

Sklizeň v zemích na jižní polokouli, které krize zaskočila, naléhavě potřebovaly k dokončení sklizně jednat. Měly potíže v souvislosti s propouštěním pracovníků, prováděním hygienických předpisů pro zaměstnance ve vinicích a vinařstvích. Jihoafrický vinařský průmysl čelil úplnému zákazu prodeje alkoholu na domácím trhu a na několik týdnů také přestal vývoz vína.

DER WINZER/21. 9. 2020/JS (KRÁCENO)

Ruština úředním jazykem OIV?

Na žádost Ruské federace se ruský jazyk, který je také jedním z úředních jazyků Organizace spojených národů, má stát šestým úředním jazykem OIV. Přidání tohoto nového jazyka obohatí vědeckou a technickou komunikaci organizace. V rámci dohod o OIV bude Rusko odpovídat za finanční náklady na zavedení tohoto nového jazyka v průběhu tříletého období. To by mělo umožnit, aby byly rychle zpřístupněny překlady všech doporučení OIV a základních textů.

Umožní to rusky mluvícímu společenství lépe pochopit a zohlednit mezinárodní normy a postupy, které organizace přijímá s cílem zlepšit podmínky, za nichž jsou získávány a uváděny na trh vinařské produkty. Návrh má být předložen na valné hromadě OIV na konci listopadu. Po přijetí členskými státy se ruští mluvčí připojí k italským, německým, francouzským, španělským a anglickým mluvčím, kteří již nyní využívají pět úředních jazyků OIV. To usnadní aktivní účast a výměnu odborných znalostí v rámci vědecké sítě zemí s dlouholetou vinařskou tradicí.

OIV/19. 10. 2020/JS

Více změn u DAC ve spolkové zemi Burgenland

Nové DAC „Ruster Ausbruch DAC“

Jako jedno z nejtradičnějších rakouských vín se Ruster Ausbruch může ohlédnout staletími do historie. Nyní získalo toto světově proslulé sladké víno právní ochranu původu „Ruster Ausbruch DAC“. Tím se vytváří první regulace DAC výhradně pro sladké víno. Počet rakouských označení původu vína podle systému DAC tak vzrostl na šestnáct. Ruster Ausbruch DAC v zásadě musí splňovat požadavky výběru cibéb a lze je získat z jedné nebo více bílých odrůd. Lze použít pouze selektivně ručně sbírané bobule napadené ušlechtitlou plísní šedou, které pocházejí ze svobodného města Rust. Minimální cukernatost moštu musí být 30 °KMW (přes 36 °NM). Připravováno a plněno do lahví musí být rovněž v Rustu.

DAC Leithaberg (Litavské vrchy) bude v budoucnu otevřen i pro suchá vína z Rustu

Zatímco DAC Rust Ausbruch je nyní zakotven v zákoně, v současné době probíhají změny ve vyhlášce o Leithaberg DAC pro vinaře z Rustu: suchá Frankovka nebo u bílých vín Pinot blanc, Chardonnay, Neuburské, Veltlínské zelené nebo cuvée z těchto čtyř odrůd z Rustu, odpovídající vlastnostem podle vyhlášky, by mohly být v budoucnu uváděny na trh jako Leithaberg DAC.

Neusiedlersee DAC se otevírá sladkým vínům

Také na východní straně Neziderského jezera jsou věci v pohybu: Chráněné označení původu „Neusiedlersee DAC“ se v budoucnu bude vztahovat nejen na Zweigeltrebe, ale také na sladká vína (pozdní sběry a výběry), „Neusiedlersee DAC Reserve“ pak také na ušlechtilá sladká vína (výběry z bobulí a výběry z cibéb). Označení užšího původu „Seewinkel“ je povoleno, pokud hrozny pocházejí z obcí Apetlon, Illmitz a / nebo Podersdorf. Tímto způsobem byl zohledněn výjimečný význam oblasti pro sladká vína i z hlediska ochrany původu.

DER WINZER/9. 10. 2020/JS

Různá konsorcia Lambrusco se spojila

V regionu Emilia-Romagna bylo rozhodnuto o sloučení tří konsorcií, která produkují hlavně víno Lambrusco. K zastřešujícímu konsorciu s názvem „Consorzio Tutela Lambrusco“ patří sdružení „Consorzio Tutela del Lambrusco di Modena“, „Consorzio per la Tutela e la Promozione del Vini DOC Reggiano, Colli di Scandiano a Canossa“ a „Consorzio di Tutela Vini del Reno DOC“. Konsorcium Lambrusco zastupuje osm chráněných označení původu mezi Modenou a Regggio Emilia, které se rozkládají na celkem 16 600 hektarech.

Nové konsorcium umožňuje okresu s významnými produkčními čísly rozvíjet společné komunikační strategie a projekty pro mezinárodní podporu prodeje, aniž by to ovlivnilo absolutní nezávislost jednotlivých původů. V roce 2019 bylo ve spádové oblasti nového konsorcia vyrobeno 42 milionů lahví Lambrusco DOC; pokud k tomu přidáte vína s certifikací IGT, jejich počet stoupne na téměř 170 milionů lahví. Avšak IGT Emilia a Lambrusco Emilia ještě nejsou sjednoceny pod novou střechou, ani menší apelace v provinciích Mantua a Parma.

WEINWIRTSCHAFT/5. 10. 2020/JS

Povinné testy na covid ohrožují sklizeň španělských hroznů

Všichni pracovníci ve vinařství v provincii Álava na severu Španělska musejí preventivně podstoupit test na covid-19, než se dají do práce. Podle agentury Reuters ohrožuje toto opatření letošní sklizeň ve známé vinařské oblasti Rioja. Sběrači hroznů, kteří letošní rok překřtili na „sklizeň roušek“, dostanou vlastní vybavení, včetně košů a nůžek, které nebudou smět půjčit nikomu jinému. Cílem je vyhnout se dalšímu šíření koronaviru.

Úřady autonomního Baskicka nařídily zdejším vinařským podnikům, aby poskytly seznam pracovníků. Zdravotníci podle nich následně provádějí testy na přítomnost covidu-19. Sezónní pracovníky ve Španělsku, kteří již tak žijí v těžkých podmínkách, zasáhla epidemie obzvláště silně. Úřady to v létě přinutilo vytvářet lokální uzávěry v oblastech, kde se pěstuje ovoce. V Álavě a sousední ▸

provincii La Rioja je v době sklizně hroznů zaměstnáno kolem 6000 sezónních pracovníků. V regionu La Rioja nicméně testování povinné není.

ZEMEDELEC.CZ, AUTOR: PETRA VAŇATOVÁ, 25. 9. 2020 (KRÁCENO)

Rakousko zvyšuje svůj vývoz vína

V první polovině roku 2020 rakouští vývozci vína zvýšili objem vývozu o 7,4 procenta. Hodnota exportu ale poklesla o 1 procento. Růst je velmi pozoruhodný, protože Rakousko dosáhlo exportního rekordu již v roce 2019. Dva nejvýznamnější trhy, Německo a Švýcarsko, se vyvíjely velmi pozitivně. Tržby v Německu vzrostly o 14,3 procenta v objemu a o 0,4 procenta v hodnotě. Objem ve Švýcarsku se zvýšil o 31,3 procenta, hodnota o 3,5 procenta.

Velmi pozitivně se vyvíjely i monopolní trhy ve Švédsku, Norsku a Kanadě s dvouciferným prodejem a tempem růstu prodeje. Ve Švédsku, na rozdíl od tohoto trendu, Rakousko zvýšilo hodnotu vývozu silněji než jeho objem. Naproti tomu Rakousko vykazuje ztráty v USA a Velké Británii.

WEIWIRTSCHAFT/1. 10. 2020/JS

Octomilka *Drosophila suzukii* v Rakousku v roce 2020

Letos se tato octomilka vyskytovala ve zvýšené míře ve Štýrsku i v Dolním Rakousku. Relativně vlhké a poněkud chladnější počasí v roce 2020 podpořilo vývoj mušky *Drosophila suzukii*. Dne 18. září bylo v lokalitě Schrattenberg v Dolním Rakousku znovu posouzeno napadení a podle většího počtu vajíček nebylo napadení již považováno za náhodné. V Kremži byla octomilka nalezena na odrůdách Zweigeltrebe a na jihu oblasti Weinviertel byl zaznamenán masivní výskyt na ranějších modrých odrůdách Zweigeltrebe a Pinot nova. Také ze Štýrska bylo 10. září hlášeno místní poměrně větší napadení.

DER WINZER/21. 9. 2020/JS

Nový výzkumný projekt „E-HERB-RLP“ byl zahájen v Neustadt/W.

Cílem projektu je zjistit možné náhrady glyfosátu a jestli lze tyto alternativy již použít. Bude zkoušen elektrofyzikální postup vyvinutý firmou Zasso pod názvem „Electroherb“ (eloktroherbicid). Zařízení se zkouší mimo vinohradnictví i v ostatním zemědělství. Projekt je financován EU a mimo škol se na něm podílí zemědělské a vinohradnické podniky. Po prvních zkouškách se do zařízení vkládají velké naděje, že by v praxi mohlo brzy nahradit herbicidy.

DDW/10-2020/JS

Krádež deseti tun hroznů v Německu

V Bádensku-Württembersku bylo v polovině září ukradeno přibližně 10 t modrých hroznů z vinohradu za použití kombajnu. Postižený vinař vylučuje náhodnou záměnu a je přesvědčen, že šlo o záměr krást. Sklizeň 22 řádků vinice proběhla v noci. Poškozeni v hodnotě několika tisíc eur byli ještě další tři vinaři. Policie předpokládá, že jde o dobře organizované zloděje a doufá, že se přihlásí svědci. Celková škoda se odhaduje asi na 10.000 €.

DER WINZER/21. 9. 2020/JS

Víno Sassicaia falšováno ve velkém stylu

S tisíci padělaných lahví známého Super Tuscan Sassicaia vydělával podvodný gang kolem 400 000 eur měsíčně. Falšované víno směřovalo hlavně do Asie a Ruska. Po letech vyšetřování italská Guardia di Finanza v polovině října zatkla dva podvodníky z Lombardie. Slavnou Bolgheri Sassicaia ve velkém měřítku falšovali tak, že do lahví plnili levné červené víno ze Sicílie a opatřili je klamavými etiketami. Jednalo se o ročníky 2010 až 2015.

Vyšetřovatelé zabavili 80 000 falešných etiket, lahví, korků a dřevěných beden. Mohly být padělány tisíce lahví s tržní hodnotou kolem dvou milionů eur. Právě k exportu bylo připraveno 41 krabic s falešným vínem Sassicaia 2015. Vyšetřováno je celkem jedenáct lidí. Většina zákazníků pocházela z Koreje, Ruska a Číny. Některé z lahví byly nabízeny za cenu 70 procent pod tržní hodnotou. Pouze malá část produkce byla prodána v Itálii.

DER WINZER/20. 10. 2020/JS

Lihovarnický stroj času

Firma z USA umí vyrobit vyzrálou whiskey za pár dnů. Čím starší whiskey, tím kvalitnější. Tak zní nepsané pravidlo, které se nyní rozhodla obejít kalifornská společnost Bespoken Spirits. Za pomoci technologie, která napodobuje nejpodstatnější vlastnosti sudu, dokáže podle svých slov dosáhnout intenzivní chuti i aromatu během několika dní. Nyní má možnost výrobu rozjet naplno, od investorů totiž získala 2,6 milionů dolarů. Každého však objev nepotěšil. Než aby pasivně čekali na to, až příroda udělá své, vštípí aroma sudu do lihoviny. V krátkém časovém úseku se jim podařilo vyrobit neuvěřitelnou škálu prvotřídních lihovin od whiskey po rum, brandy a tequilu. Zrání nemusí trvat dlouhá léta. Většina kvalitních whisky dozrává v dubových sudech alespoň pět let, v aukčních síních se velké pozornosti těší i šedesátileté whisky, které se prodávají v přepočtu na koruny za desítky milionů. Tento proces je podle zakladatelů Bespoken Spirits zbytečně zdlouhavý. Do sudů o objemu tisíc litrů proto přidávají 300 až 600 drobných odštěpků dřeva, potom lihovinu zahřívají, aby získali chuť, popisuje Financial Times.

Společnost tvrdí, že jejich technologie umožňuje, aby lihovar vyráběl whiskey s různými příchutěmi podle přání zákazníka. Technologie rovněž dokáže zbavit lihovinu takzvaného andělského podílu, kdy se při zrání odpařuje až deset procent alkoholů. Prodej konečným spotřebitelům je nicméně pouze vedlejší činností. Bespoken Spirits nabízí hlavně své služby – třeba lihovarníkům, kteří nad výrobou whiskey strávili několik let a výsledek není podle jejich očekávání. Firma slibuje, že produkt dokáže pomocí své technologie vylepšit během několika dní. Mezi znalci a nadšenci má Bespoken Spirits slušnou pověst. Na Světové soutěži lihovin v San Francisku letos v březnu vyhrála osm cen a deset ocenění získala i na soutěži pořádané americkým Institutem destilace.

Někteří znalci však projevili skepsi. Nadšená není Asociace skotské whiskey sídlící v Edinburghu, která patří mezi významné zástupce odvětví. Asociace hrozí, že po celém světě přijme opatření, které by zabránilo kalifornské firmě obcházet pravidlo, podle kterého musí skotská whiskey stárnout v dubových sudech po dobu nejméně tří let. Ti, kteří kupují desítky let starou whiskey zrající v sudech ▸

po sherry či bourbonu, ochutnávají více než jen chemikálie tmavých destilátů. Konzumují vůni minulosti a něco nevysloveného, co ani nechápou, ale přesto to oceňují. Technologie takhle nechutná.

ZDROJ:WWW.IDNES.CZ, AUTOR: SAM, 12. 10. 2020 (KRÁCENO)

Proškrtané menu. Restaurace pomalu ztrácejí hosty i optimismus

Každé omezení provozu přináší provozovatelům restaurací a barů náklady a snižuje tržby. Nejhorší je ale strach. Při sledování videa, na němž izraelští restauratéři rozbíjejí talíře na protest proti úplnému uzavření gastronomických provozů i během nejvyšších židovských svátků a následující týden trvajících oslav svátku Sukkot, může být citlivějším povahám až do pláče. Po měsících restrikcí už není z čeho brát. Už nejde o nižší tržby a nutnost propustit pár zaměstnanců, už jde o existenci celého jednoho podnikatelského odvětví a přinejmenším o důstojný život těch, kteří v něm pracují.

V New Yorku dostaly restaurace povolení otevřít své vnitřní prostory k 30. září. Po půl roce bez hostů smějí ale restaurace zaplnit jen 25 procent míst. K tomu jsou podniky povinny zajistit měření teploty hostů a jeden z každé skupiny spolustolovníků musí zanechat restauraci své kontaktní údaje. Jídla a nápoje se smějí servírovat jen do půlnoci. Zoufalství provozovatelů restaurací je stejné jako v Izraeli, jen jeho projevy se liší.

Gastronomie je jedním z odvětví, které pandemie covidu-19 zasáhla extrémně citelně. Tak, že se z ní bude těžko vzpamatovávat a mnohým podnikům napříč oborem zasadí smrtelnou ránu. Zatímco u nás zatím známé restaurace přežívají, byť na hraně svých možností, ze zahraničí už se hrnou smutné zprávy i z míst, jež rozhodně nebyla těsně před krachem a neposkytovala podprůměrné služby, které by si nezasloužily podporu hostů.

ZDROJ: EURO, AUTOR: JAN MIHALIČEK, KLÁRA DONATHOVÁ, 12. 10. 2020 (KRÁCENO)

Německý spolkový parlament schvaluje Nutri-Score

Spolkový parlament (Bundesrat) nyní schválil zavedení takzvaného Nutri-Score . Díky „systému semaforu“ by spotřebitelé měli mít možnost snadněji věnovat pozornost nutričnímu složení při nakupování potravin. Podle regionální komory to umožňuje zaznamenat a porovnat vlastnosti různých produktů na první pohled. V Německu se Nutri-Score používá pouze na dobrovolné bázi, protože současné právo EU neumožňuje povinné národní použití, píše spolková vláda v důvodové zprávě k návrhu vyhlášky. Skóre se již používá v členských státech EU ve Francii a Belgii. Ve Španělsku, Portugalsku, Nizozemsku a Švýcarsku se diskutuje o rozšířeném nutričním označování.

Barevná škála se pohybuje od pozitivního zeleného hodnocení A po červené hodnocení E pro poměrně nepříznivé nutriční složení. Čím lepší je skóre, tím více potravin je možné konzumovat, zatímco potraviny s méně příznivou červenou by měly být konzumovány s mírou.

GETRÄNKE ZEITUNG/9. 10. 2020/JS

Evropská komise povolila použití geneticky modifikované sóji v potravinách a krmivech

Evropská komise dne 28/09/2020 povolila použití geneticky modifikované sóji v potravinách a krmivech. Povolení předcházelo komplexní povolovací řízení zahrnující i odborné hodnocení ze strany Evropského výboru pro bezpečnost potravin. Povolení využívání geneticky modifikované sóji je v Evropské unii platné na 10 let.

ZPRAVODAJ PK ČR 41/2020

Argentina se stala první zemí, která povolila GM pšenici

Jak před pár dny oznámil argentinský ministr zemědělství, Argentina se stala první zemí světa, která povolila pěstování a konzumaci geneticky modifikované pšenice. Odborná komise ministerstva vydala prohlášení, podle něhož jde o typ pšenice odolné vůči suchu. Pro Argentinu je přitom pšenice velmi důležitá. Země je čtvrtým největším vývozcem této plodiny na světě. Jak se uvádí v prohlášení národní komise pro vědu a technologie CONICET (Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas de Argentina), jde o první takové povolení pro pšenici geneticky modifikovanou pro vyšší odolnost vůči suchu na světě. GMO to dnes samozřejmě nemají jednoduché. Experti vyjadřují obavy, že produkty z této pšenice budou čelit nedůvěře zákazníků, kteří jsou ovlivňováni kampaněmi proti geneticky upraveným organismům. Bez podobných povolení a uvedení GM produktů na trh se ale tyto obavy nepodaří zmírnit nikdy. CONICET uvádí, že by GM pšenice z Argentiny měla být povolena v Brazílii, která je pro Argentinu historicky největším dovozcem. V takovém případě bude pěstování GM pšenice v Argentině komerčně životaschopné. V roce 2019 Argentina exportovala do Brazílie cca 45 procent své vyvážené pšenice. Dalšími trhy pro argentinskou pšenici jsou Indonésie, Chile a Keňa.

ZDROJ: WWW.BEZPECNOSTPOTRAVIN.CZ, AUTOR: RNDR. STANISLAV MIHULKA, PH.D., 13. 10. 2020

Analýza potravin: Rezidua pesticidů v potravinách

Analýza Sítě pro působení pesticidů (PAN) prokázala, že je v potravinách na evropském trhu přítomno 74 v EU zakázaných pesticidů. Rezidua pesticidů byla nalezena v 5 800 testovaných potravin, okolo 6 % ze všech zkoumaných vzorků. Největší procentuální zastoupení pozitivních vzorků mělo exotické ovoce jako guava, čerimoja, či kustovnice, následovaly další produkty včetně čajů nebo koriandru.

ZPRAVODAJ PK ČR 41/2020

Evropská komise hrozí členským státům právními kroky v případě nedodržování pravidel týkajících se používání pesticidů či welfare zvířat

Evropská komise písemně informovala členské státy EU o tom, že je připravena zaujmout právní kroky proti členským státům v případě, že budou nadále nedodržovat či porušovat platná pravidla týkající se používání pesticidů či welfare zvířat. Komisařka pro zdraví a bezpečnost potravin Stella Kyriakides vyzvala členské státy k úplné a okamžité implementaci veškerých současných pravidel a požadavků EU, které souvisejí s cíli strategie Farm to Fork a Evropskou zelenou dohodou.

ZPRAVODAJ PK ČR 40/2020

Koktejl enzymů rozkládá plasty rychle a ekologicky. Přináší naději na svět nezamořený odpadem

Vědci našli „koktejl" enzymů, který je schopný odbourávat umělé hmoty šestkrát rychleji než doposud. Podle autorů objevu by se mohlo jednat o revoluci v ekologické likvidaci a recyklaci plastů. Už před několika lety objev enzymu nazvaného PETase nadchnul vědce. Tehdy se ukázalo, že jeden druh bakterií se živí plasty, konkrétně polyethylentereftalátem známým pod zkratkou PET. Bakterie to dokáží díky specializovanému enzymu, bílkovině, pomocí níž umělou hmotu rozkládají. Vědcům se podařilo tento proces popsat a enzym využít pro laboratorní experimenty, v nichž se povedlo plast pomocí syntetizovaného enzymu ničit. Nyní stejný tým popsal druhý enzym jménem MHETase, který za stejným účelem tato bakterie využívá. A když ho smísili s enzymem PETase, vznikl „koktejl", jenž dokáže plasty rozkládat extrémně rychle, až šestinásobnou rychlostí původního enzymu. Oba enzymy rozkládají PET na jeho základní stavební kameny, což znamená, že se dá tento plast vlastně téměř dokonale recyklovat, aniž by unikal do životního prostředí. Podle autorů studie je to nesmírně důležité, protože právě PET je nejpoužívanější umělou hmotou. Vyrábí se z něj plastové lahve, oblečení i koberce – a v přírodě mu trvá stovky let, než se přirozenou cestou rozloží. Enzym PETase tento přirozený proces urychlí ze staletí na pouhé dny. Výhodou tohoto procesu je, že je nízkoenergetický – není potřeba nic pálit, ani zahřívat. Řada procesů, které se pro recyklaci zvažovaly, jsou energeticky náročné, a mají tedy vysokou uhlíkovou stopu.

ZDROJ: WWW.CT24.CZ, AUTOR: KAR, 29. 9. 2020 (KRÁCENO)

Petcycle: „dokonalý recyklační cyklus"

Jak oznámila německá společnost Petcycle GmbH, míra recyklace lahví Petcycle dosáhla v roce 2019 99,4 procenta materiálu. Tento výsledek opět dokazuje, že recyklační cyklus v systému Petcycle funguje perfektně. V takzvaném záznamu objemového toku, který poskytuje informace o množství recyklace lahví Petcycle, je také dokumentováno, že láhve nekončí v krajině nebo v moři. Petcycle je podle oznámení společnosti spíše „vysoce účinným cirkulačním systémem pro cenný materiál PET". Za posledních 15 let bylo 98,6 procent všech lahví Petcycle recyklováno a většina z toho byla použita jako nové lahve pro nápoje. K přednostem PET lahve patří, že je lehká, nerozbitná a přesto stabilní. Kromě toho jsou lahve Petcycle šetrné vůči klimatu, protože řízení cyklu oběhu a recyklace přibližně 32 000 tun PET znamená, že ve srovnání s použitím nového PET lze ušetřit přibližně 27 000 tun emisí CO_2.

GETRÄNKE ZEITUNG/20. 10. 2020/JS

Evropský účetní dvůr: EU hrozí nesplnění cílů stanovených pro recyklování plastových obalů

EÚD dne 06/10/2020 vydal zprávu, ve které uvedl, že EU možná nedosáhne stanovených cílů v oblasti recyklace plastových obalů. Podle platných cílů by mělo být do roku 2050 50 % obalů recyklovaných, do roku 2030 pak nejméně 55 %. Po zavedení nových harmonizovaných technik měření aplikovaných od ledna 2021 ale vychází nové výsledky měření. Doposud se počítalo, že již bylo dosaženo cíle 42 %, v souvislosti s novými technikami měření by ale údaj mohl klesnout na 30 %.

ZPRAVODAJ PK ČR 42/2020

Strategie Farm to Fork povede podle amerického ministra zemědělství k zdvojnásobení cen potravin

Americký ministr zemědělství Sonny Perdue v uplynulém týdnu varoval před možným dopadem implementace strategie Farm to Fork na cenu potravin v EU i ve světě. Implementace nové strategie by podle Perdue mohla vést až k zdvojnásobení globálních cen potravin, což je v přímém rozporu s nutností zajistit dostatek cenově dostupných potravin pro rostoucí světovou populaci. Strategie podle Perdue potlačuje inovace, nereflektuje dynamický vývoj na trhu, a ohrozí dostupnost potravin pro miliony lidí. Cíle F2F nejsou podle Perdue založení na zdravotních či bezpečnostních hrozbách, ale na subjektivním rozhodování Komise, což je velkým rizikem pro fungování mezinárodního obchodu. Spojené státy podle Perdue v žádném případě nepřistoupí na vnější politiky, které by omezovaly či zakazovaly jejich vlastní metody produkce. F2F bude podle vyjádření amerického ministra rovněž limitovat zemědělce ve využívání moderních technologií.

ZPRAVODAJ PK ČR 42/2020

ČÍNA – Zahraniční značky v Číně ztrácí podíl na trhu mléčných výrobků

Šanghajská společnost orientovaná na průzkumy trhu, China Skinny, vydala report zabývající se čínským trhem mléčných výrobků, z něhož vyplývá, že si zahraniční značky v Číně pohoršily. Od ledna do srpna letošního roku představovaly zahraniční značky 23 % všech prodejů mléčných výrobků na čínské online platformě Tmall. Přitom v roce 2019 se jednalo o 35 % a v roce 2016 dokonce o 52 %. Příčinou je podle všeho rostoucí patriotismus, který nabral na síle v průběhu pandemie COVID-19. Aktuální spory Číny se Spojenými státy a Austrálií se promítají i do chování spotřebitelů, kteří dávají své postoje najevo bojkotem produktů z těchto zemí a zvýšeními preferencemi pro domácí produkty. Například import čerstvého mléka z Austrálie se v červenci propadl o 20 %. V roce 2018 stouply čínské importy mléčných produktů o 15 %, přičemž 70 % z celkových dovozů tvořil mléčný prášek.

ONDŘEJ PLAČEK, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT VELVYSLANECTVÍ ČR V PEKINGU, ONDREJ.PLACEK@MZE.CZ (KRÁCENO)

Srbsko – situace v souvislosti s nákazou COVID-19

Dle údajů srbského Ministerstva zdravotnictví bylo ve čtvrtek 24. 9. 2020 k 15,00 hodině v Srbsku registrováno celkem 33 163 případů COVID-19, na respirátorech bylo hospitalizováno 22 osob a celkem 745 osob zemřelo v souvislosti s nakažením COVID-19. V posledních 24 hodinách bylo evidováno 83 nových nakažených osob a 1 úmrtí v souvislosti s nákazou COVID-19. Srbsko provedlo doposud celkem 1 099 022 testů na COVID-19 a z toho 6 663 testů v posledních 24 hodinách. Z uvedených údajů porovnáním s údaji za předchozí období vyplývá, že v Srbsku se projevují ▸

opatření přijaté v souvislosti s COVID – 19 a počet nově nakažených klesá.

V Srbsku bylo od 17. 7. 2020 bylo zavedeno povinné nošení roušek i na veřejnosti. Česká republika s platností od 13. 7. 2020 zařadila Srbsko do zemí červené kategorie, kdy pro občany ČR a EU, kteří v těchto zemích strávili alespoň 12 hodin v posledních 14 dnech, bude po vstupu do ČR platit povinnost ohlásit se krajské hygienické stanici dle místa pobytu a následně jí do 72 hodin předložit výsledek PCR testu, jinak bude nařízeno nezbytné karanténní opatření. Pro občany a rezidenty Srbska platí, že do ČR budou moci vstoupit pouze v případě, že splní některou z výjimek stanovenou ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví České republiky.

VLADIMÍR VÁŇA, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT, VELVYSLANECTVÍ ČR V BĚLEHRADĚ, VLADIMIR_VANA@MZV.CZ

USA

COVID-19

Po uplynulém týdnu bohužel není možné hovořit o dalším snižování počtu nakažených. Denní počty se pohybují přes úroveň 40 tisíc a USA se blíží hranici 7,2 mil. případů nakažení. Počty nových případů nákazy jsou nejvyšší ve státech Kalifornie, Texas, Florida, Georgia, Illinois, Tennessee a Wisconsin. Opatření na vnějších hranicích USA jsou tak i nadále beze změny oproti dřívějším hlášením.

Dotace do amerického zemědělského sektoru pod drobnohledem

V rámci jednání Zemědělského výboru Světové obchodní organizace (WTO) řada členů vyjádřila znepokojení nad výší finanční podpory, kterou se administrativa prezidenta Trumpa snaží zmírnit dopady pandemie koronaviru na domácí zemědělství. Za letošní rok se podle podkladů kanadské delegace jedná o 37,2 mld. USD (cca 865 mld. Kč), což dle výpočtu činí cca 36,2 % čistého zisku v sektoru, který je pro rok 2020 odhadnut na 102,7 mld. USD. V Kongresu se zároveň intenzivně jedná o dalším podpůrném balíčku, jehož součástí je i dalších 14 mld. USD do zemědělství. Jeho schválení ještě před přerušením jednání vzhledem k nadcházejícím volbám je nejisté.

Američtí farmáři podporují mezinárodní obchodní systém v rámci WTO

Uskupení 62 vlivných lobbystických zemědělských organizací se podepsalo pod prohlášení, kterým podporuje členství USA ve Světové obchodní organizaci. Prezident Trump fungování WTO dlouhodobě kritizuje a vyhrožuje vystoupením USA. V textu signatáři akcentují pozitivní aspekty fungování mezinárodních obchodních pravidel a vyzývají americkou federální vládu k aktivní roli při jednání o nutných reformách. Dle textu pouze fungující mezinárodní pravidla zajistí konkurenceschopnost americkému zemědělství a rovné obchodní podmínky pro všechny členy.

Kvalita ročníku 2020 kalifornských vín je silně ohrožena

Kouř z lesních požárů, které zuří po celém Západním pobřeží – v Kalifornii, Oregonu i Washingtonu, bude mít velmi pravděpodobně negativní dopad na kvalitu hroznů z místních vinic. Ve třech z posledních pěti let zasáhly lesní požáry i přímo vinice (mezi nimi i známé viniční oblasti Napa Valley a Sonoma) a napáchaly určité škody. Vinice ale přeci jen neposkytují postupujícím plamenům dostatek paliva jako například suché lesní porosty. Letos část pěstitelů přistoupila k předčasné sklizni, aby předešli zasažení hroznů kouřem a popelem. Celkové škody budou známy až po dokončení sklizně a zpracování hroznů, ale pokud se k tomu ještě přičtou ztráty z prodejů spojené s COVID-19, vinaři nebudou na ročník 2020 vzpomínat v dobrém.

Herbicidy atrazin, propazin a simazin byly shledány jako bezpečné

Americká Agentura pro ochranu životního prostředí (EPA) v pátek 18. září vydala výsledky interního přezkumu, kterým shledala výše uvedené pesticidy jako nadále bezpečné pro použití v zemědělské praxi. Jedná se o přezkumný proces, zda uvedené herbicidy odpovídají aktuálně platné legislativě a nárokům na životní prostředí. Nyní budou výsledky publikovány ve Federálním registru (soubor zákonných předpisů federální vlády) se lhůtou 60 dní pro případné komentáře. Na jejich základě pak bude přijat finální výsledek přezkumu.

Atrazin je druhý nejpoužívanější herbicid po glyfosátu známém pod obchodní značkou Roundup. Použití atrazinu v EU je od roku 2004 zakázáno primárně z důvodu kontaminace podzemních vod. Podle dostupných informací může atrazin působit jako endokrinní disruptor u některých druhů obojživelníků. Podobně propazin a simazin nejsou pro použití v EU schváleny.

Americké ministerstvo zemědělství zvažuje rozvolnění pravidel pro označování produktů – možnost využití emblémů evropských zemí na amerických produktech

Vládní agentura FSIS (Food Safety and Inspection Service) navrhla k veřejné konzultaci rozvolnění pravidel pro označení vybraných produktů (např. masné výrobky, výrobky s obsahem vajec). Kromě jiných úprav legislativy je navržena i možnost využití vlajek, pamětihodností nebo jiných marketingových „taháků“, přestože produkt nebude mít s tímto označením nic společného. Např. na polskou klobásu (Polish sausage) by tak bylo možné použít vlajku Polska, i když žádná se surovin nebude mít v Polsku původ. Z pohledu evropského potravinového práva by se s největší pravděpodobností jednalo o klamání spotřebitele ohledně původu. Exportéři tradičních výrobků z evropských zemí (Itálie, Španělsko, Francie) by se měly obávat možného zmatení či dokonce zneužití k označování obdobných výrobků. Vzhledem ke skladbě vývozu z ČR v současné době zásadní riziko u výše uvedených produktů pro zneužití pravděpodobně nehrozí, z pohledu tradičních produktů (pivo) i z dalších sektorů se jedná o poměrně zásadní krok.

Americký ministr zemědělství hrozí odvetou, pokud EU přijme strategii „Od zemědělce ke spotřebiteli“

Při nedávném projevu vznesl ministr Sonny Perdue zásadní výhrady proti evropské strategii pro udržitelnou zemědělskou a potravinářskou výrobu Farm to Fork (F2F) - Od zemědělce ke spotřebiteli. Z pohledu americké administrativy způsobí navržená opatření nekonkurenceschopnost evropské produkce, kterou bude EU řešit bráněním dovozu ze zemí, které nebudou nuceny uplatňovat tak přísné podmínky. Vidí zde paralelu evropského přístupu v oblasti geneticky modifikovaných potravin nebo pesticidů, kde EU uplatňuje striktní pravidla a brání dovozu produkce, která je v USA běžně spotřebitelům k dispozici. S. Perdue nevyloučil případný další spor u Světové obchodní organizace, pokud bude americkému zboží bráněno ve vývozu administrativními překážkami.

PETR JEŽEK, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT VELVYSLANECTVÍ ČR VE WASHINGTONU, D. C., PETR_JEZEK@MZV.CZ

Spojené arabské emiráty

Spojené arabské emiráty sází na drony a jejich použití v zemědělství, které může pomoci potravinové bezpečnosti a ochraně životního prostředí. Představa sázení semen na ploše 150 kilometrů čtverečních v neupraveném terénu, kam jakákoliv klasická zemědělská technika nemůže, je téměř nemožná. I pro to sáhly Spojené arabské emiráty po nové technologii, kterou na tak velké ploše ještě nikdo nevyzkoušel. Řeč je o v současnosti velmi populárních dronech.

Spojené arabské emiráty mají nové technologie v oblibě. O použití dronů se dočteme téměř denně. V současnosti to může být používání policejními složkami na plážích, kde kontrolují rozestupy a použití roušek, bezpečnostními složkami, které během března a dubna letošního roku používali obří drony na stříkání ulic a silnic desinfekcí, ale i zemědělci, kteří za pomocí dronů kultivují půdu a zabraňují rozšiřování pouště.

V roce 2019 se místní firma spojila s Ministerstvem pro změny klimatu a životního prostředí a vyzkoušela použití dronů na zasazení více než 6 milionů semen stromů a keřů na ploše 150 kilometrů čtverečních, které mají za úkol zabránit rozšiřování pouště a postupné zúrodňování půdy. Projekt, který by v náročném terénu zabral několik měsíců a spoustu lidských zdrojů, zvládla firma za pomoci dronů během několika dnů. Tím Spojené arabské emiráty opět dosáhly prvenství, tentokrát díky použití dronů na tak rozsáhlý zemědělský projekt.

Všechny články, které se týkají zemědělství post-covidového období v SAE, jsou podobné. Tato země si uvědomuje nutnost větší potravinové soběstačnosti, větších investic do farmaření a podporu technologického vývoje, který v místních podmínkách vše umožní. Použití dronů přináší do místního zemědělství nové možnosti. Jejich používání zlepšuje a ulehčuje precizní farmaření. Speciálně navržené softwary rozpoznají nejen co rostlinám nebo půdě chybí, ale také zkracují dobu, za kterou farmář dokáže celý objekt prohlédnout a analyzovat.

Pokud se podíváme na globální data a projekce, které odhadují, že se hodnota obchodu zemědělských dronů do roku 2026 zvedne na závratných 8 miliard dolarů, mluvíme o zásadní technologické inovaci. Pokud všichni bereme traktor jako klasický příklad farmaření posledních desetiletí, dron může mít stejné uplatnění v blízké budoucnosti. Nejvíce to bude znát právě v zemědělsky mladých zemích. V roce 1971 bylo na území SAE registrováno pouze 634 zemědělských holdingů. Nyní je to téměř 38 krát více, přesně 24 018. S tím se zvyšuje i zemědělsky obdělávaná plocha, která za posledních 50 let stoupla z 2 237 na 74 987 hektarů.

Na rozšiřování používání dronů ukazuje i fakt, že se v emirátech připravuje nový zákon, který především v zemědělském sektoru pomůže využít plný potenciál dronů, a podpořit tak emirátskou vizi SAE jako technologické a potravinově bezpečné země.

LUKÁŠ ZAMRZLA, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT VELVYSLANECTVÍ ČR V ABÚ DHABÍ, LUKAS_ZAMRZLA@MZV.CZ

RUSKO

RUSKO - Covid-19 v Rusku – růst nakažených je zatím pozvolný

Počet nově nakažených covid-19 v Rusku roste, ale zatím pozvolna. Aktuální čísla nepatrně převyšují jarní hodnoty. Denní přírůstek k 9. říjnu činil 12,1 tis. nových případů v celé zemi. Nakažení nejrychleji přibývají v Moskvě, kde bylo naposledy zaznamenáno téměř 3700 nových případů za den.

Stále platí povinnost nošení roušek a rukavic v obchodech, hromadné dopravě a dalších uzavřených prostorech. Školáci a studenti mají podzimní prázdniny prodloužené na dva týdny. Od 5. října musely firmy a úřady v Moskvě převést 30% (v ideálním 50%) pracovníků na home office. Studentům a seniorům bylo pozastaveno zvýhodněné jízdné v městské dopravě v Moskvě tak, aby se snížil počet cestujících.

Rusko má vzájemně otevřené hranice země pouze s některými vybranými státy (např. Turecko, Tanzanie, Velká Británie, Bělorusko, Kazachstán a další), ale cestující z ostatních zemí až na výjimky do Ruska stále nemohou. Většina mezinárodních letů zůstává zrušena. ČSA obnovily lety na lince Praha – Moskva – Praha dvakrát týdně (středa a neděle), které jsou platné vždy na dva týdny dopředu s pravděpodobným dalším prodloužením. Aeroflot provozuje dvakrát týdně linku z Moskvy do Prahy (čtvrtek a sobota).

Cestování do Ruska bude snadnější – od roku 2021 začne platit nový elektronický vízový systém

Rusko schválilo seznam 52 zemí, jejichž občané budou od příštího roku moci získat víza jednodušší – elektronickou formou. Na uvedeném seznamu je i Česká republika. Bude se jednat o víza pro turistické, podnikatelské, humanitární a návštěvní účely s maximální dobou pobytu do 16 dní. Pro vyřízení elektronického víza nebude potřeba pozvání, rezervace hotelu ani další dokumenty, které byly nutné až doposud. Cena elektronického víza by měla činit 40 USD, děti do 6 let budou mít vyřízení zdarma.

Doposud elektronický vízový systém fungoval v pilotním režimu pro Dálný východ, Petrohrad, Leningradskou a Kaliningradskou oblast. Od začátku roku 2021 bude fungovat pro všechny ruské regiony.

NIKOLA HRUŠKOVÁ, ZEMĚDĚLSKÁ DIPLOMATKA, VELVYSLANECTVÍ ČR V MOSKVĚ, NIKOLA_HRUSKOVA@MZV.CZ

LIBANON

Stále platí celostátní karanténa do 31 12. 2020. Platí zákaz nočního vycházení od 01.00 do 06.00 hod.

Za poslední týden se počty nakažených prudce zvýšily na úroveň cca 900 osob/den, denně prováděno cca 12.000 testů, za poslední týden 5-6 úmrtí denně. Nařízení nosit ochranné roušky na všech veřejných prostranstvích stále platí, ale porušení zákazu se nepokutuje. Vstup do maloobchodních prodejen povolen pouze s nasazenou rouškou. U místního obyvatelstva je patrná určitá rezignace na stávající situaci, lidé berou ochranná opatření jako nový standard.

Všechny státní úřady fungují oficiálně na 50% kapacity, reálně, vzhledem k tomu, že vláda je stále v demisi a sestavení nové vlády je v nedohlednu, téměř nefungují. Soukromé firmy fungují, maloobchod je hnací silou současné ekonomiky Libanonu. Maloobchod, jako hnací síla místní ekonomiky, i přes různá restriktivní opatření spojená s pandemií koronaviru, se vrátil do stabilního obchodního režimu.

Zásobování obchodů s potravinami je bez problémů, otevírací doba se vrátila do předkrizového období, restaurace a prodejny rychlého občerstvení jsou otevřeny do pozdních nočních hodin, avšak všichni, jak provozovatelé, tak zákazníci, se potýkají se zhoršující se hospodářskou situací země. Centrum Bej- ▸

rútu se po ničivém výbuchu opět vrací k životu, i když mnoho provozoven a firem je stále zavřených, některé z důvodu poničení, jiné z ekonomických důvodů.

Mezinárodní letiště v Bejrútu pro osobní dopravu je v provozu, hraniční přechody se Sýrií jsou již otevřeny, cestování je stále přísně kontrolováno. Na hlavní trase mezi Bejrútem a Damaškem je několik kontrolních stanovišť, kontroly zboží i osob jsou na denním pořádku (dříve velmi sporadické).

Námořní přístav v Bejrútu je po ničivé havárii zprovozněn z 90%, kontejnerové depo je již plně funkční, komoditní zásilky (pšenice, kukuřice, sója a hnojiva) jsou nadále odkláněny do dalších libanonských přístavů (Tripolis, Saida). Trvá problém s celním a administrativním odbavováním zásilek vzhledem k tomu, že stále ještě nezačala oprava administrativního zázemí bejrútského přístavu. Vzhledem k pomalým opravám celé infrastruktury přístavu a stále platného zákazu vstupu do mnoha částí přístavu panují obavy, zda vůbec bude provoz přístavu plně obnoven podle plánu, tj. do konce r. 2020.

PETR SOCHOR, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT, VELVYSLANECTVÍ ČR V BEJRÚTU, PETR_SOCHOR@MZV.CZ (KRÁCENO)

JAPONSKO – Změna nákupních zvyklostí zákazníků

Při druhé vlně koronavirové epidemie japonské maloobchodní řetězce konbini zaznamenávají oživení a přizpůsobují se změnám v chování spotřebitelů vyvolaných pandemií. Japonské konbini (výraz mající původ v anglickém convenience store) je druh obchůdků se smíšeným zbožím, které na malé ploše poskytují vše nutné k dennímu životu. Nabízejí potraviny připravené k přímé konzumaci nebo k vložení do mikrovlnky, nápoje, drogistické zboží, noviny i komiksy a staly se v průběhu své čtyřicetileté existence japonským kulturním fenoménem. Lze jich nalézt na padesát tisíc. A proč jsou oblíbené? Není to jen sortimentem, ale hlavně kvalitou nabízeného zboží, nepřetržitým provozem po celý rok, čistotou a úslužným personálem.

Během třetího čtvrtletí zaznamenalo Japonsko druhou vlnu pandemie, ve které bylo mnohem více nemocných než během první vlny. Vláda však nevyhlásila výjimečný stav jako při první vlně, protože nechtěla poškodit ekonomiku. Spuštěna byla také kampaň „Go to travel" zaměřena na povzbuzení domácího cestovního ruchu s cílem podpořit ekonomiku. Zatímco prodej v obchodech v kancelářských čtvrtích a poblíž vlakových stanic zůstává slabý, tržby v obytných oblastech a turistických destinacích rostou.

Provozovatelé konbini jsou nyní lépe připraveni přizpůsobit se novému chování zákazníků během pandemie. Jednou ze změn, které provedli, je rozšíření sortimentu mražených jídel, polotovarů a hotových jídel. Dobře na odbyt jde také koření, dezerty, sladkosti, čerstvé produkty a alkoholické nápoje. Zástupce maloobchodních řetězců spojují obavy z poklesu kupní síly v důsledku ztráty pracovních míst a špatných vyhlídek na zaměstnání. Očekává se, že zákazníci budou citlivější na ceny. Podnikatelé nyní doufají, že Japonsko nebude trpět další vlnou pandemie, jako nyní zažívá řada evropských zemí.

IRENA LEOPOLDOVÁ, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT, VELVYSLANECTVÍ ČR V TOKIU, IRENA_LEOPOLDOVA@MZV.CZ (KRÁCENO)

Zelená dohoda: Komise přijala novou strategii pro chemické látky, jejímž cílem je životní prostředí bez toxických látek

Tisková zpráva, 14. říjen 2020, Brusel - Evropská komise dnes přijala strategii EU pro udržitelnost chemických látek. Tato strategie je prvním krokem k dosažení cíle nulového znečištění pro životní prostředí bez toxických látek stanoveného v Zelené dohodě pro Evropu. Strategie podpoří inovace v oblasti bezpečných a udržitelných chemických látek a zvýší ochranu lidského zdraví a životního prostředí před nebezpečnými chemickými látkami. Její součástí je mimo jiné zákaz používání nejškodlivějších chemických látek ve spotřebních výrobcích, jako jsou hračky, výrobky pro péči o děti, kosmetika, detergenty, materiály určené pro styk s potravinami nebo textil, není-li jejich použití prokazatelně nutné; strategie má také zajistit bezpečnější a udržitelnější používání všech chemických látek.

Strategie plně uznává zásadní význam chemických látek pro blaho lidí a pro zelenou a digitální transformaci evropského hospodářství a společnosti. Zároveň ale připouští, že je nutné naléhavě řešit zdravotní a environmentální problémy, které způsobují nejškodlivější chemické látky. V tomto duchu strategie stanoví konkrétní opatření, jak zajistit, aby chemické látky byly bezpečné a udržitelné již od návrhu a přinášely všechny své výhody, aniž by poškozovaly naši planetu a současné i budoucí generace. Součástí toho je i zajištění, aby chemické látky, které nejvíce poškozují lidské zdraví a životní prostředí, nebyly používány, není-li to nezbytné, zejména ve spotřebitelských výrobcích a s ohledem na nejzranitelnější skupiny, ale také zajištění, aby všechny chemické látky byly používány bezpečnějším a udržitelnějším způsobem. Je plánováno několik inovačních a investičních opatření, jež mají chemickému průmyslu při této transformaci pomoci. Ve strategii jsou rovněž členské státy upozorňovány na možnost využití facility na podporu oživení a odolnosti k investicím do zelené a digitální transformace průmyslových odvětví EU, včetně chemického průmyslu.

Cílem strategie je výrazně zvýšit ochranu lidského zdraví a životního prostředí před škodlivými chemickými látkami, se zvláštním zřetelem na zranitelné skupiny obyvatelstva. Mezi stěžejní iniciativy patří zejména:

- postupné ukončení používání nejškodlivějších látek při výrobě spotřebních výrobků, jako jsou hračky, výrobky pro péči o děti, kosmetika, detergenty, materiály určené pro styk s potravinami nebo textilie, není-li jejich použití prokazatelně nezbytné. Mezi tyto látky patří mimo jiné endokrinní disruptory, látky, které narušují imunitní a dýchací systém, a perzistentní látky, jako jsou per- a polyfluorované alkylové látky (PFAS),
- minimalizace přítomnosti látek vzbuzujících obavy ve všech výrobcích a jejich nahrazení v maximální možné míře. Prioritou budou kategorie výrobků s dopady na zranitelné skupiny a s největším potenciálem pro oběhové hospodářství,
- zaměření na kombinovaný účinek chemických látek („koktejlový efekt") prostřednictvím lepšího zohlednění rizika, jež představuje pro lidské zdraví a životní prostředí každodenní expozice široké škále nejrůznějších chemických látek z různých zdrojů,
- zajištění, aby výrobci a spotřebitelé měli přístup k informacím o obsahu chemických látek a bezpečném používání, prostřednictvím zavedení požadavků na uvádění informací v rámci iniciativy udržitelné výrobkové politiky.

Nové chemické látky a materiály musí být v co nejvyšší možné míře bezpečné ▸

a udržitelné již od návrhu, tj. od výroby do konce životnosti. Díky tomu bude možné zabránit nejškodlivějším účinkům chemických látek a zajistit co nejmenší dopad na klima, využívání zdrojů, ekosystémy a biodiverzitu. Strategie obsahuje vizi průmyslu EU, který je schopen celosvětové konkurence v oblasti výroby a používání bezpečných a udržitelných chemických látek. Opatření ohlášená v nové strategii budou podporovat průmyslové inovace, aby se takové chemické látky staly normou na trhu EU a kritériem v globálním měřítku. Toho bude dosaženo zejména prostřednictvím:

- vypracování kritérií bezpečnosti a udržitelnosti již od návrhu a zajištění finanční podpory pro uvádění bezpečných a udržitelných chemických látek na trh a pro jejich používání,
- zajištění vývoje a používání látek, materiálů a výrobků bezpečných a udržitelných již od návrhu prostřednictvím finančních a investičních nástrojů EU a partnerství veřejného a soukromého sektoru,
- výrazného zlepšení prosazování pravidel EU, jak na hranicích, tak na jednotném trhu,
- zavedení programu EU pro výzkum a inovace v oblasti chemických látek s cílem doplnit chybějící znalosti o dopadech chemických látek, podpořit inovace a ukončit testování na zvířatech,
- zjednodušení a konsolidace právního rámce EU – mimo jiné např. zavedením zásady „jedna látka, jedno posouzení“, posílením zákazu uvádění na trh bez údajů a zavedením cílených změn nařízení REACH a odvětvových právních předpisů.

Komise bude prosazovat standardy bezpečnosti a udržitelnosti rovněž v globálním měřítku, zejména tím, že půjde příkladem a bude podporovat ucelený přístup tak, aby nebezpečné látky, které jsou zakázány v EU, nebyly ani vyráběny na vývoz.

Souvislosti

V roce 2018 byla Evropa druhým největším výrobcem chemických látek (s 16,9 % prodeje). Chemický průmysl je čtvrtým největším odvětvím v EU a přímo zaměstnává přibližně 1,2 milionu lidí. 59 % vyrobených chemických látek je dodáváno přímo do jiných odvětví, včetně zdravotnictví, stavebnictví, automobilového průmyslu, elektroniky a textilního průmyslu. Očekává se, že celosvětová výroba chemických látek se do roku 2030 zdvojnásobí a již rozšířené používání chemických látek se pravděpodobně zvýší, a to i ve spotřebitelských výrobcích.

EU má propracované právní předpisy týkající se chemických látek, které vedly k vytvoření nejpokročilejší základny znalostí o chemických látkách na světě a zřízení vědeckých institucí, které provádějí posouzení rizik a nebezpečnosti chemických látek. EU se rovněž podařilo snížit rizika některých nebezpečných chemických látek, např. karcinogenů, pro lidi a životní prostředí.

(KRÁCENO)

Subvence pro společnost Boeing: Světová obchodní organizace potvrzuje právo EU na odvetná opatření vůči dovozu zboží z USA v hodnotě 4 miliard USD

Tisková zpráva, 13. říjen 2020, Brusel - Světová obchodní organizace (WTO) dnes povolila EU zvýšit cla na dovoz zboží z USA v hodnotě až 4 miliard USD jako protiopatření proti nedovoleným subvencím amerického výrobce letadel Boeing. Toto rozhodnutí vychází z dřívějších zjištění WTO, podle nichž byly subvence ze strany USA pro společnost Boeing uznány za nedovolené podle práva WTO.

Místopředseda pro hospodářství ve prospěch lidí a komisař pro obchod Valdis Dombrovskis k tomu uvedl: „Toto dlouho očekávané rozhodnutí umožňuje Evropské unii uložit cla na americké výrobky dovážené do Evropy. K tomuto kroku bych však přistupoval jen velmi nerad, protože dodatečná cla nejsou v hospodářském zájmu ani jedné strany, zejména nyní, když se snažíme zotavit z recese způsobené pandemií COVID-19. Jsem v kontaktu se svým americkým protějškem, velvyslancem Lighthizerem, a doufám, že Spojené státy nyní zruší cla uvalená v loňském roce na vývoz z Unie. Přineslo by to pozitivní impulz z hospodářského i politického hlediska a pomohlo by nám to najít společnou řeč v dalších klíčových oblastech. Evropská unie bude na dosažení tohoto cíle stále usilovně pracovat, pokud se to však nepodaří, budeme nuceni uplatnit svá práva a uložit obdobná cla. Přestože jsme na tuto možnost zcela připraveni, zdráhali bychom se jí využít.“

V říjnu loňského roku Spojené státy na základě podobného rozhodnutí WTO v souběžném řízení o subvencích pro společnost Airbus uložily odvetná cla na vývoz zboží z EU v hodnotě 7,5 miliardy USD. Zmíněná cla jsou stále v platnosti, a to navzdory rozhodným krokům Francie a Španělska, které tyto země učinily letos v červenci s cílem následovat Německo a Spojené království a plně dodržet předešlé rozhodnutí WTO o subvencích pro společnost Airbus.

Za současné hospodářské situace je ve společném zájmu EU a USA zrušit poškozující cla, která zbytečně zatěžují naše průmyslová a zemědělská odvětví. EU předložila konkrétní návrhy, aby se dlouhotrvající transatlantické spory týkající se civilních letadel, nejdelší v historii WTO, vyřešily dohodou. I nadále je otevřena spolupráci s USA s cílem vyjednat spravedlivé a vyvážené řešení, jakož i budoucí pravidla pro subvence v odvětví civilního letectví.

Vedle spolupráce se Spojenými státy podniká Evropská komise i další příslušné kroky a zapojuje členské státy EU, aby mohla využít svých práv na odvetná opatření v případě, že zjevně nebude možné dospět v tomto sporu ke vzájemně prospěšnému řešení. Součástí těchto krizových plánů je dokončení seznamu výrobků, na něž by se dodatečná unijní cla vztahovala.

Souvislosti

V březnu 2019 Odvolací orgán WTO jakožto nejvyšší instance této organizace potvrdil, že Spojené státy americké navzdory předchozím rozhodnutím nepřijaly vhodná opatření k dosažení souladu s pravidly WTO pro subvence. Namísto toho pokračovaly v nedovolené podpoře amerického výrobce letadel, společnosti Boeing, na úkor společnosti Airbus, evropského leteckého a kosmického průmyslu a mnoha pracovníků zaměstnaných v tomto sektoru.

V souběžném případě týkajícím se společnosti Airbus povolila WTO Spojeným státům v říjnu 2019 přijmout protiopatření proti evropskému vývozu zboží v hodnotě 7,5 miliardy USD. Základem pro toto povolení bylo rozhodnutí Odvolacího orgánu z roku 2018, v němž se konstatovalo, že EU a její členské státy nedodržely v úplnosti předchozí rozhodnutí WTO, pokud jde o vratné investice na zahájení činnosti pro programy A350 a A380. USA tato dodatečná cla uložily 18. října 2019. Dotčené členské státy EU mezitím přijaly všechny nezbytné kroky k tomu, aby tomuto rozhodnutí plně vyhověly.

(KRÁCENO)